

VJERA

INTERVJU S MATIJOM KOPIĆEM, ČLANOM ODBORA DIREKTORA VELIKE AI KOMPANIJE Zabrinjava me razvoj umjetnom inteligencijom pogonjenih humanoidnih robota, za to ne postoji opravdanje

MATIJA KOPIĆ

Umjetna inteligencija nije tek dio tehnološkoga napretka, već se u njoj se ogleda i bitka za ljudsko dostojanstvo – tako na razvoj umjetne inteligencije gleda poduzetnik Matija Kopic, član Odbora direktora Gideon Brotherska, koji je godinama razvijao napredne robotske sustave. Zabrinutost kod umjetne inteligencije izaziva mu val masovne automatizacije, humanoidni roboti te transhumanistička ideologija koja ugrožava čovjekov identitet jer želi stvoriti strojeve nadmoćne čovjeku. Upravo u tome vidi ulogu Katoličke Crkve, da ljudima ponovno pruži odgovor o čovjekovu smislu.

29.11.2025. / 17:12 / Ivan Tašev

U razgovoru za Hrvatsku katoličku mrežu, Kopic je spremno odgovarao na pitanja, a kao sugovornika smo ga pozvali jer osim što njegova kompanija razvija stvarno velike stvari u području umjetne inteligencije na svjetskoj razini, istodobno je sudjelovao na više vatikanskih skupovima o umjetnoj inteligenciji. Njegov poziv zvuči jasno: tehnologija mora ostati u službi čovjeka, a jedina stvarna alternativa tehnološkoj hegemoniji jest dublje, konkretno zajedništvo oko osobe Isusa Krista.

Bili ste na nekoliko vatikanskih skupova posvećenih umjetnoj inteligenciji. Kako su izgledali ti susreti, što Vas je najviše iznenadilo, kakav je doživljaj susreta teologa, biskupa i stručnjaka-praktičara umjetne inteligencije?

KOPIĆ: Ti su susreti bili lijepi i nadasve potrebni, ali dakako i zanimljivi, možda više iz filozofskoga nego iz praktičnoga pogleda, što za praktičare umjetne inteligencije ponekad zna biti izazovnije. Ohrabren sam što se takvi događaji održavaju u samom srcu Crkve i na njima sudjeluju osobe na visokim pozicijama u crkvenoj hijerarhiji, među njima i kancelar Papinske akademije znanosti kardinal Peter Turkson.

Drago mi je da se Crkva doista ozbiljno suočava s temom umjetne inteligencije te svih tehnoloških, kulturoloških i civilizacijskih promjena koje ona donosi. Iako su na tim skupovima pretežito dominirali zapadni glasovi – bilo praktičara, teologa, biskupa, svećenika – mislim da je potrebno čuti i istočniju perspektivu, jer važno je globalno promišljati o tim temama. Katolička je Crkva krenula u smjeru promišljanja tih tema, što pokazuju i dokumenti, zbornici radova i knjige o umjetnoj inteligenciji objavljeni u posljednje vrijeme.

Na jednom od tih skupova, s dijelom sudionika pohodio sam i kriptu bazilike sv. Petra, mjesto gdje se nalazi grob sv. Petra. Ondje smo imali misu i molili prvoga papu i ostale svece čija tijela tamo počivaju da nas zagovaraju za tu složenu stvarnost koja se sada odvija i u srcu Crkve. Sve je kulminiralo i izborom pape Lava XIV. Osobno nisam mislio da ću ikada doživjeti da jedan papa odabere ime zbog onoga što se događa u sferi umjetne inteligencije.

Iako sam praktičar umjetne inteligencije posljednjih deset godina, istodobno sam izrazito skeptičan po pitanju umjetne inteligencije. Vrlo sam oprezan sa svime što se događa u tome području. Određene vrste takvih tehnologija po mojem su mišljenju duboko protukršćanske i protučovječne.

Katoličku Crkvu se često doživljava sporom u prihvatu tehnoloških promjena, no to nije baš tako. Koliko je Vama kao vjerniku, ali i osobi u svijetu tehnološkoga biznisa važno to usmjerenje koje Crkva daje?

KOPIĆ: To što radi Crkva na tome području zaista je presudno. Da iskoristim apokaliptični rječnik, mislim da ono što Katolička Crkva čini na tome polju može doslovce spasiti civilizaciju. Iako sam praktičar umjetne inteligencije posljednjih deset godina, istodobno sam izrazito skeptičan po pitanju umjetne inteligencije. Vrlo sam oprezan sa svime što se događa u tome području.

Gledajući s teološko-antropološke perspektive, Katolička Crkva kada je riječ o umjetnoj inteligenciji naglasak stavlja na mudro i razumno korištenje te

tehnologije; ona ju promatra kao svaku drugu tehnologiju. No smatram da se Crkva ne bi trebala isključivo zaustavljati na toj razini, već treba ići u srž stvari, dublje promišljati samu svrhu, potrebu i opravdanost razvoja takvih tehnologija, posebno određenih vrsta takvih tehnologija koje su po mojem mišljenju duboko protukršćanske i protučovječne.

Društvene promjene koje će nastati zbog široke implementacije umjetne inteligencije imat će duboke i široke reperkusije na daljnji razvoj društva i civilizacije. Spomenut ću da nam je iza ugla val masovne automatizacije i robotizacije. Ljudi možda toga nisu svjesni i može se debatirati o tome kako će se i kada to dogoditi, no mislim da će uloga Crkva biti ponuditi svijetu odgovor na pitanje o smislu čovjeka. Svijet će trebati taj odgovor, možda više nego ikada, a zasigurno više nego u prošlim industrijskim revolucijama kada se postepeno automatizirao ljudski rad. Sada se suočavamo s automatizacijom intelektualnoga ljudskoga djelovanja, kreativnosti, mašte, viših intelektualnih sfera ljudskoga postojanja i to može prouzročiti ozbiljne krize identiteta i smisla kod širokoga pučanstva.

Kako su na skupovima na kojima ste sudjelovali u Rimu prihvaćene takve poruke koje pozivaju na svojevrsni oprez kada je riječ o umjetnoj inteligenciji? Jeste li imali priliku podijeliti te uvide s crkvenim predstavnicima?

KOPIĆ: Mislim da Katolička Crkva u svojoj mudrosti vrlo pažljivo osluškuje, prije svega što Duh govori i kako Duh puše među vjernicima. Rekao bih da je generalno stav Crkve stav opreza i tom se stavu i sam pridružujem, možda sam ponekad i malo izravniji u tome izričaju.

Na skupovima koje spominjete mogle su se čuti različite perspektive, ponekad možda i rubnih kršćanskih mislioca ili teoretičara koji su fascinirani ili vide dobre stvari u, primjerice, pokretu transhumanizma. Mislim da Crkva pokušava primiti sve u svoje okrilje, pokušava sve saslušati, ali onda vrlo jasno reći – čovjek će uvijek ostati čovjek, nikakva ideja transplantacije čovjekovoga uma, srži, supstance, duše nije moguće na način na koji to transhumanisti zamišljaju.

Katolička Crkva može dati određene smjernice i naputke, popis želja kojih bi se praktičari umjetne inteligencije trebali pridržavati, ali mislim da na kraju dana sve ovisi o vjernima koji razvijaju te tehnologije, da u svome srcu razlučuju koliko je ono što rade na korist i dobrobit

čovjeku, prije svega na očuvanje ljudskoga dostojanstva te općega dobra.

Čega se Vi osobno najviše bojite u razvoju umjetne inteligencije?

KOPIĆ: Kao osoba koja dolazi iz svijeta tehnologije duboko me brinu i smetaju određeni naglasci razvoja pojedinih aspekata umjetne inteligencije, za koje mislim da neće donijeti ništa dobrog čovječanstvu, već će dapače samo naštetiti čovjeku. To je, primjerice, razvoj umjetnom inteligencijom pogonjenih humanoidnih robota.

Usuđujem se nazvati tu stvar doslovno – demonskom. Naime, ne postoji tehnološka ili aplikacijska potreba za razvoj robota koji će ličiti na čovjeka i koji će biti fizički, motorički i intelektualno čovjeku slični. Za to ne postoji opravdanje, za nas praktičare umjetne inteligencije to je nepotrebno, a trenutno se milijarde dolara ulažu u taj sektor, u razvoj humanoidnih robotskih sustava.

To me duboko zabrinjava, kao i tendencija prema totalnoj automatizaciji, prema potpunoj eliminaciji čovjeka iz radnoga procesa, a ne toliko koncept velikih jezičnih modela za koje smatram da mogu biti korisni u određenim sferama ljudskoga djelovanja te mogu pomoći čovjeku da bude efikasniji u onome što radi.

I Vi ste u Gideon Brothersu razvili autonomni mobilni robotski sustav, viličara koji koristi prostornu umjetnu inteligenciju i vizualnu tehnologiju. S kojim ste se etičkim pitanjima susreli tijekom svojega rada, kako se postaviti u tom poslu koji na neki način briše granicu između čovjeka i stroja?

KOPIĆ: Tanka linija između dobra i zla prolazi ravno kroz ljudsko srce. Katolička Crkva može dati određene smjernice i naputke, popis želja kojih bi se praktičari umjetne inteligencije trebali pridržavati, ali mislim da na kraju dana sve ovisi o vjernima koji razvijaju te tehnologije, da u svome srcu razlučuju koliko je ono što rade na korist i dobrobit čovjeku, prije svega na očuvanje ljudskoga dostojanstva te općega dobra.

To su ključni principi socijalnoga nauka Crkve koji postoje desetljećima, a u suočavanju s umjetnom inteligencijom dostojanstvo pojedinca i opće dobro ostaju stupovi tog nauka. Ako se aktivno razvija tehnologija koja automatizmom negativno utječe na neki od tih stupova – za mene je to vrlo problematično.

Kako smo mi sebi pomogli riješiti tu moralno-etičku dilemu? Izabrali smo riješiti težak, vrlo opasan problem za čovjeka – problem manipulacije teškim teretima na utovarno-istovarnim rampama u skladištima, gdje su upravo takvi poslovi najopasniji te je smrtnost na tim radnim mjestima vrlo visoka. Naime, mnogo ljudi umire u nesrećama uzrokovanim glomaznim viličarima.

Također, na Zapadu nema ljudi koji bi htjeli raditi takve poslove. Zato smo krenuli razvijati konkretno rješenje i proizvod – robotiziranoga viličara koji pomaže čovjeku tako da ga ne gura više u opasne poslove, a s druge strane omogućava viličaristima da naprave korak u poslovnoj karijeri i postanu upravitelji i dirigenti robotskih sustava.

Ljudi koji su do jučer vozili viličare najbolji su upravitelji robota, jer izvrsno razumiju poslovne procese i načine optimizacije. Cijela naša tvrtka i kultura nastale su na tim principima, prije rješenja nastojimo čuvati dostojanstvo pojedinca i biti na korist širem društvu. Zato mi koji smo u toj tehnologiji trebamo je koristiti mudro i pametno, ne smijemo štetiti drugim ljudima, ali moramo biti jednim okom otvorenim prema budućnosti.

Spomenuli ste termine poznate u socijalnom nauku Crkve – ljudsko dostojanstvo, opće dobro. Jesu li te riječi razumljive i poznate u svijetu tehnologije? Razmišljaju li praktičari umjetne inteligencije o tome da ljudsko dostojanstvo ne bude pogaženo pod brzinom inovacije, jesu li on svjesni da umjetna inteligencija nije tek tehničko pitanje?

KOPIĆ: Ne, nisu svjesni. Svi tvorci modernih tehnologija umjetne inteligencije odreda su potpisnici transhumanističke ideologije. Trenutne iteracije razvoja umjetne inteligencije samo su sredstvo do konačnoga cilja. To nije nešto skriveno, što se taji, o tome se vrlo jasno progovara. Tvorci te tehnologije – od Sama Altmana iz OpenAI-ja do Elona Muska u Groku, kao i u korporacijama poput Googlea – svi oni idu u istom pravcu razvoja generalne umjetne inteligencije, stroja koji je u svim sferama intelektualnoga djelovanja superiorniji u odnosu na čovjeka, intelektualno moćniji od vojske pametnih doktora znanosti. To je njihova otvorena, javno izgovorena i propagirana namjera.

Da ne ulazim dublje u predikcije i zakonitosti eksponencijalnoga rasta računalne i procesne moći te tehnologije, no može se zamisliti da će za nekoliko godina u SAD-u postojati vojska pametnih umjetnih inteligencija, koji su superiorniji u odnosu na prosječnoga čovjeka u svakom pogledu, koja će

neprestano 24 sata dnevno raditi stvari koje im netko kaže da trebaju raditi. I ono što će moći napraviti stvarno je nevjerojatno.

To je put prema kojem idemo, no pitanje je što će se usput dogoditi s običnim čovjekom. I drugo, ako ne i veće od prvoga jest – može li se taj stroj kontrolirati, jer neki istraživači tvrde da je već došao trenutak da se napredni sustavi umjetne inteligencije mogu samostalno nadograđivati, da mogu raditi sami na sebi, na sljedećoj boljoj, moćnijoj iteraciji sebe. Odgovorno tvrdim da transhumanisti koji vode razvoj tehnologija ne razmišljaju ni o jednoj ni o drugoj od ovih tema koje sam spomenuo, o pitanjima koji se tiču nas običnih ljudi.



Matija Kopic

**Svi tvorci modernih tehnologija umjetne inteligencije
odreda su potpisnici transhumanističke ideologije.
Svi oni idu u istom pravcu razvoja generalne umjetne inteligencije,
stroja koji je u svim sferama intelektualnoga djelovanja**

superiorniji u odnosu na čovjeka, intelektualno moćniji od vojske pametnih doktora znanosti. To je njihova otvorena, javno izgovorena i propagirana namjera.

Koji je onda put za razvoj umjetne inteligencije?

KOPIĆ: Rekao bih da su brane već dignute i da su barbari već u gradu. Mislim da ćemo trebati graditi alternativu hegemoniji tehnologije. To može zvučati apsurdno kada dolazi iz usta tehnologa. Ali hegemoniji tehnologije treba graditi alternativu zdravoga, otpornoga zajedništva u krilu Crkve. Mislim da je ključ u formiranju malih, otpornih zajednica vjernih koji će se na mikro razini svojih ulica i kvartova u gradovima ili ruralnim sredinama moći kvalitetno i sustavno odupirati negativnim procesima koji nužno donosi ovaj val tehnologije.

Drugi put ne vidim, osim da se obnovi žar za gradnjom dubokih, kvalitetnih odnosa u krilu Crkve, jer mislim da su naši porozni i plitki odnosi, naša nespремnost da uđemo u dublje zajedništvo s braćom kršćanima i doveli do ovakvoga stanja, gdje se vrhunski autoritet danas stavlja u krilo tehnologije.

Nije realno očekivati da će se u razvodnjenom društvu u kojem ne postoje kvalitetni, duboki odnosi ljubavi među braćom kršćanima pojedinac sam za sebe ili u ime svoje obitelji izboriti s onime što dolazi. Kada susjed u mojoj ulici dobije otkaz zbog tehnologije, a to će se uskoro dogoditi, pitanje je tko će pomoći tim ljudima?

To zasigurno neće učiniti država, ni hijerarhijska Crkva nema tu snagu ni fokus. Njima će pomoći njihovi susjedi, ispunjeni i vođeni silom Duha Svetoga. I zato nema drugoga puta, nema drugoga puta osim dubljega uvezivanja ljudi oko osobe Isusa Krista. Ja ne vidim drugačiju budućnost.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Zamke i mogućnosti digitalne duhovnosti: Utjecaj umjetne inteligencije na prakticiranje vjere“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.



HALO, VELEČASNI?

Petak 08:10h



Kava s Doricom

Dorica Barbić

PON - SUB 7:45

Ključne riječi: AEM dostojanstvo ivan tašev matija kopic robotika tehnologija
transhumanizam Umjetna inteligencija Vatikan

Stock images by DepositPhotos

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.

Sva prava pridržana © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža